

3. Stephens S. Supply Chain Operations Reference Model Version 5.0: A New Tool to Improve Supply Chain Efficiency and Achieve Best Practice, Information Systems Frontiers (2001) 3, Kluwer Academic Publishers pp 471–476. <https://doi.org/10.1023/A:1012881006783> (20.02.2018)

4. Wood A., Efficient Consumer Response, Logistics Information Management, 1993, Vol. 6 Issue: 4, pp.38-40, <https://doi.org/10.1108/EUM0000000002908> (20.02.2018)

СЕКЦІЯ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ УСКЛАДНЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОСТОРУ

УДК 338

Винник Тетяна

к.е.н., доцент кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя,
м.Тернопіль, Україна

Tetiana Vynnyk

PhD, Associate Professor
Ternopil Ivan Puluj National Technical University,
Ternopil, Ukraine

Королюк Тетяна

к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку та аудиту
Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя,
м.Тернопіль, Україна

Tetyana Korolyk

PhD, Associate Professor
Ternopil Ivan Puluj National Technical University,
Ternopil, Ukraine

БАНКРУТУВАТИ НЕ МОЖНА ВІДНОВИТИ ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ BANKRUPTCY CANNOT BE RESTORE SOLVENCY

Досвід провідних країн свідчить, що банкрутство, як механізм саморегулювання економіки, виконує роль своєрідного «санітара», очищуючи економіку від слабких, фінансово неспроможних, з неефективним менеджментом підприємств. Як влучно зазначив Флоріан Боднар «у хворій економіки більше лікарів, та менше санітарів». Загалом під банкрутством розуміють неспроможність підприємства задовольнити вимоги кредиторів, а також забезпечити обов'язкові платежі в бюджет і позабюджетні фонди.

В умовах нестабільності ринку однією з найважливіших є проблема попередження формування фінансових криз на підприємствах і, відповідно, запобігання стану їх неплатоспроможності та, як наслідок, банкрутства. Однак, як відомо, банкрутство підприємства не завжди означає припинення діяльності і ліквідацію суб'єкта господарювання. Можливою є ситуація, коли втрата платоспроможності є тимчасовим явищем і може бути подолана інструментами антикризового управління (процедурами відновлення платоспроможності), зокрема такими як санація та мирова угода.

Згідно з офіційними статистичними даними простежується позитивна тенденція до щорічного зниження не лише кількості позовів щодо визнання боржника банкрутом, а й кількості суб'єктів господарської діяльності, визнаних банкрутами (табл. 1).

Динаміка чисельності справ про відновлення платоспроможності боржників або визнання їх банкрутами в Україні у 2011-2017 рр.*

Роки	Кількість справ закінчених провадженням	З них						Кількість справ про визнання банкрутом
		Залишено без розгляду	припинено					
			у зв'язку з санацією	з укладенням мирової угоди	з затвердженням звіту ліквідатора та ліквідаційного балансу	з використанням усіх зобов'язань перед кредиторами	з інших підстав	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2011	10382	523	8	106	8355	100	1310	6745
2012	7583	275	8	94	6084	101	1021	4631
Приріст 2012/2011,%	-26,96	-47,42	0,00	-11,32	-27,01	1,00	-22,06	-31,34
2013	5697	128	7	82	4948	57	475	3359
Приріст 2013/2012,%	-24,87	-53,45	-12,50	-12,77	-18,67	-43,56	-53,48	-27,47
2014	3324	55	4	70	2989	29	177	2095
Приріст 2014/2013,%	-41,65	-57,03	-42,86	-14,63	-39,59	-49,12	-62,74	-37,63
2015	2406	32	8	53	2159	6	148	1799
Приріст 2015/2014,%	-27,62	-41,82	100	-24,29	-27,77	-79,31	-16,38	-14,13
2016	2101	29	1	48	1844	18	161	1385
Приріст 2016/2015,%	-12,68	-9,38	-87,50	-9,43	-14,59	200,00	8,78	-23,01
2017 (І півріччя)	841	7	1	15	777	6	35	744

*складено на основі Звітів суддів першої інстанції про розгляд господарських справ

На думку експертів, вітчизняна процедура банкрутства вкрай неефективна, дорога та занадто тривала (може продовжуватись роками) порівняно з розвиненими країнами, у яких, на відміну від України, майже 60–85 % справ про банкрутство закінчується відновленням платоспроможності підприємств (за оцінками Всесвітнього банку за показником легкості ведення бізнесу за 2018 рік Україна посідає 76 місце, а за рівнем ефективності процедури ліквідації підприємств – 150 місце із 190 країн світу). Щодо відшкодування вимог кредиторів, то в Україні такий показник становить в середньому 9 %, тоді як у країнах Східної Європи і Середньої Азії – 28 %. На процедури, пов'язані з банкрутством, в Україні витрачається 42 % коштів від загальної вартості бізнесу, а країнах Східної Європи і Середньої Азії – всього 13 %. Основними причинами такого високого відсотку «втрат» бізнесу під час банкрутства є наявність значних витрат підприємства при його закритті (судові витрати, оплата послуг юристів, ліквідаційної комісії тощо), що не дозволяють кредиторам забезпечити свої вимоги за рахунок ліквідаційної маси майна, а також те, що боржник, як правило, потрапляє в цей процес у фінансовому стані, який об'єктивно не дозволяє відновити платоспроможність.

В сучасних умовах вкрай важливо збільшити кількість підприємств, яким вдалось відновити платоспроможність, та й у розвинених країнах пріоритетними є процедури фінансового оздоровлення та відродження наявного потенціалу господарюючих суб'єктів.